

نقد و ارائه ای پیشنهادات عمده تعدیلی شبکه حقوقدانان و مرکز هماهنگی جامعه مدنی در مصوبه ولسی جرگه مربوط به تشکیل، وظایف و صلاحیت های کمیسیون های مستقل انتخابات و شکایات انتخاباتی

قانون تشکیل، وظایف و صلاحیت های کمیسیون مستقل انتخابات که ولسی جرگه در مصوبه خود آنرا بنام قانون تشکیل، وظایف و صلاحیت های کمیسیون مستقل انتخابات و کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی یاد کرده است، همان قانون مهم شکلی است که برای تطبیق قانون انتخابات با تعریف نهاد ها زمینه را مساعد می سازد. توقع میرفت که ولسی جرگه در زمینه با جامعه مدنی به خصوص شبکه های حقوقدانان مشورت کند و نظریات آنها را بگیرند تا قانون از لحاظ شکل و محتوی معیوب نباشد و تطبیق آن نیز از لحاظ مشکلات با موانع مواجه نشود، اما متأسفانه ولسی جرگه این مسوده را تصویب کرد و در مشوره ها نیز محدودیت های خاص خود را داشت که نتیجه آن ایجاد یک مصوبه معیوب بود.

مطابق با تعریف جامعه مدنی، شبکه حقوقدانان و مرکز هماهنگی جامعه مدنی مسئولیت خود دانست که تشویش و تعدیلات پیشنهاد شده شان را با مشرانو جرگه شریک سازند، ما طرح ها و تعدیلات پیشنهاد شده خویش را به کمیسیون مربوطه مشرانو جرگه سپرده، که امیدواریم که در نظر گرفته شود، زیرا برای انتخابات بهتر با در نظر داشت بعضی شرایط مهم، به قوانین بهتر ضرورت داریم که یکی قانون انتخابات است و دیگری قانون شکلی (قانون تشکیل، وظایف و صلاحیت های کمیسیون های مستقل انتخابات و شکایات انتخاباتی) تطبیق این قانون ضرورت جدی است. ما به این باور استیم که طرح ما برای انجام انتخابات بهتر ضمانت اجرایی خوبی دارد. تشویش، تعدیلات پیشنهادی و طرح مشخص ما چنین است:

1- از لحاظ اصول تقنینی و منطق، ابتدا قانون از لحاظ متن و ماهیت بوجود می آید و بعداً در محدوده ضرورت قانون مذکور قانون شکلی آن وضع می گردد. یعنی اول باید قانون انتخابات اصلاح میشد و بعد قانون تشکیل، وظایف و صلاحیت های کمیسیون های انتخاباتی تصویب و توشیح میشد. متأسفانه کمیسیون مستقل انتخابات، حکومت و ولسی جرگه این سلسله مراتب را معکوس شروع کرد، یعنی اول کوشش بوجود آوردن قانون شکلی کرد و بعد کوشش تصویب قانون ماهوی را به جریان گذاشت که در آینده مشکل آفرین خواهد بود.

2- در مصوبه، کمیته انتخاب (گزینش) یک گام خوب محدود نمودن صلاحیت های رئیس جمهور در رابطه به کمیشنران کمیسیونهای انتخابات است. اما (با بعضی قیدها) دادن سهم به نماینده های احزاب سیاسی در آن، با مخالفت طرفداران کثرت گرایی در افغانستان واقع می شود و بشکل نا محسوسی افغانستان را به سوی تک حزبی میبرد؛ احزاب سیاسی باید در کمیته گزینش سهم نداشته باشند، برای بی طرفی لازم است که نماینده های (جامعه مدنی فعال در حقوق اساسی) سهم داده شوند.

3- محدودیت صلاحیت رئیس جمهوری در رابطه به کمیشنران یک پیشرفت مثبت است و زمینه نسبتاً مساعد، مساوی و عادلانه را در رقابت های انتخاباتی بوجود می آورد، اما در این حکم محدودیت به شکلی است که در تضاد با فقره ۱۳ ماده ۶۴ قانون اساسی می باشد. رئیس جمهور با استفاده از صلاحیت خود این حکم را نخواهد پذیرفت و در نهایت مصوبه را رد خواهد کرد و اگر ولسی جرگه با دو ثلث دوباره آنرا تصویب کند، در انصورت ستره محکمه مطابق ماده ۱۲۱ قانون اساسی آنرا رد میکند، پس ما به آن هدف نخواهیم رسید زیرا تعدادی که از طرف کمیته انتخاب برای رئیس جمهور معرفی می گردد بحدی کم است که کمیته گزینش وصف کمیته تعیینات را میگیرد که این عمل مطابق احکام قانون حکم گفته نمیشود. ما به این باور استیم که این تعداد به یک شکل معقول زیاد گردد، تا که با قانون اساسی در مغایرت نباشد و جلوگیری از رد مصوبه و یا الغای این حکم شود.

4- ما مخالف عضویت دو تن اعضای سازمان ملل متحد در کمیسیون مستقل شکایات استیم، موجودیت این چینی آنها با ماده ۶۴ قانون اساسی و ماده ۷ منشور سازمان ملل متحد در تناقض است، همچنان این حکم زمینه را مساعد می سازد که مصوبه به انفاذ نرسد پس ما پیشنهاد می کنیم؛ این اشخاص بخاطر مؤثریت به حیث مشاهدهین در کمیسیون شکایات حضور یابند.

5- ما خواهان علاوه شدن یک فصل جزایی در قانون انتخابات استیم، بدین معنی که؛ در پهلوی اصول انتخابات و اسناد تقنینی نقض، تخطی و تخلف، خواهان علاوه شدن مفهوم (جرم انتخاباتی) استیم. برای انتخابات شفاف و عادلانه ضرورت به ضمانت های اجرایی وجود دارد. برای اجرای این فصل قانون تشکیل و صلاحیت کمیسیون های انتخابات، ایجاد محکمه اختصاصی در مرکز و در ولایات در تشکیل محاکم، دیوان های موقت اختصاصی پیشنهاد نموده ایم. در تمام دنیا در صورت بروز مشکلات در انتخابات، قوه قضایه فیصله می کند، ایجاب مینماید با وضع نمودن محدودیت های خاص این تجربه را در افغانستان عملی نماییم. اگرچه در انتخابات گذشته مداخله قوه قضایه این معضله را حل نکرد، اما دلیل آن این بود که درین باره اصول و تعاریف مشخص وجود نداشت. نهادهای اختصاصی تنها به مسایل جرمی که در قانون انتخابات تعریف می شود با در نظر داشت محدودیت های خاص، مداخله و فیصله می کند. اگر ما جرایم انتخابات را تعریف نکنیم، اگر افغانستان به خانه امن هم تبدیل شود و تمامی موانع پیشرو دور گردند، باز هم ما صاحب انتخابات آزاد، شفاف، عمومی و عادلانه نخواهیم شد.

پایان